

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Katedra
Epilepsija ir kiti priepuoliniai sąmonės sutrikimai 7 kreditai (186 val.)	Medicina (06 B)	Medicinos	Neurologijos ir neurochirurgijos klinika
Studijų būdas	Kreditų (valandų) skaičius	Studijų būdas	Kreditų (valandų) skaičius
Paskaitos	-	Seminarai	-
Konsultacijos	1 kreditas (27 val.)	Individualus darbas	6 kreditai (159 val.)

Dalyko anotacija:

Dalyko tikslas: suteikti doktorantui teorines žinias apie šiuolaikinę epilepsijos sampratą, ją sukeliančių būklių ir ligų diagnostiką ir gydymo metodus, priepuolinių sąmonės ir suvokimo sutrikimų turinčio ligonio ištyrimo praktinius įgūdžius.

Tematika:

Įvadas į sąmonę ir jos sutrikimus.

Sąmonės supratimas, sutrikimų problematika ir metodai. Ryšiai su bendrąja klinicine neurologija, neuroanatomija, neurofiziologija, neurochemija. Epilepsija ir simptominiai traukuliai. Neurotransmiteriai ir neurocheminiai procesai.

Epilepsijos priepuolių semiologija.

Epilepsijos priepuolių tipai. Sąmonės ir suvokimo vertinimas. Epilepsijos priepuolių diferencinė diagnostika.

Elektrofiziologiniai tyrimai

Elektroencefalografijos atlikimo metodikos ir išvadų interpretavimas.

Laboratoriniai ir neurovizualiniai tyrimai sergant epilepsija.

Laboratoriniai ir neurovizualiniai tyrimai tarptautiniuose epilepsijos diagnostikos kriterijuose. Laboratorinio ir neurovizualinio ištyrimo reikalavimai Lietuvoje. Neurovizualiniai metodai, taikomi epilepsijos diagnostikoje: KT, MRT, SPECT, PET, fMRT. Metodikos, indikacijos, mokslinė ir klinikinė reikšmė.

Vaistų nuo epilepsijos farmakologija.

Pagrindinės vaistų grupės. Vaistų veikimo mechanizmai. Skyrimo indikacijos ir dozavimas. Vaistų nepageidaujamas poveikis. Ilgalaikio medikamentinio gydymo ypatumai.

Nemedikamentinis epilepsijos gydymas.

Epilepsijos chirurginis gydymas: atranka, priešchirurginis ištyrimas, metodai. Klajokio nervo stimuliacija: pacientų atranka, indikacijos, atlikimo technika. Gilioji smegenų stimuliacija: indikacijos, atlikimo technika. Epilepsijos gydymas ketogenine dieta.

Sąmonės sutrikimo sindromai.

Sąmonės sąvoka, apibrėžimai, kognityvinės ir neurobiologinės teorijos. Pagrindiniai sąmonės sutrikimo sindromai. Sąmonės vaidmuo kognityviniuose procesuose. Sąmonės būklės įtaka, vertinant kognityvinius sutrikimus.

Epilepsija.

Epilepsijos epidemiologija, etiologija, genetika, patogenezė, patomorfologija, neurochemija, klinika, diagnostika, diferencinė diagnostika, tarptautiniai diagnostiniai kriterijai, paraklininiai tyrimai, gydymas, profilaktika, prognozė.

Sinkopės.

Sinkopių epidemiologija, etiologija, genetika, patogenezė, patomorfologija,

neurochemija, klinika, diagnostika, diferencinė diagnostika, tarptautiniai diagnostiniai kriterijai, paraklininiai tyrimai, gydymas, profilaktika, prognozė.

Neepilepsiniai psichogeniniai priepuoliai.

Psichogeninių priepuolių epidemiologija, etiologija, genetika, patogenezė, patomorfologija, neurochemija, klinika, diagnostika, paraklininiai tyrimai, gydymas, profilaktika, prognozė.

Retesnės ligos, pasireiškiančios priepuoliniais sąmonės sutrikimais.

Retesnių ligų, pasireiškiančių priepuoliniais sąmonės sutrikimais epidemiologija, etiologija, genetika, patogenezė, patomorfologija, diagnostika, diferencinė diagnostika, tarptautiniai diagnostiniai kriterijai, paraklininiai tyrimai, gydymas, profilaktika, prognozė.

Praktiniai įgūdžiai:

Priepuolinių sąmonės sutrikimų vertinimo įgūdžiai, panaudojant klininius neurologinius fiziologinius ir radiologinius metodus, skirtas klinikistui. Gebėjimai interpretuoti (kai kuriais atvejais - įvertinti), elektrofiziologinių, laboratorinių, neuropsichologinių, neurovizualinių tyrimų rezultatus. Pagrindinių priepuolinių sąmonės sutrikimus sukeliančių ligų diagnostikos ir diferencinės diagnostikos įgūdžiai. Optimalaus paraklininių tyrimų plano pacientui, turinčiam priepuolinių sąmonės sutrikimų sergančiam asmeniui sudarymo įgūdžiai. Epilepsijai gydyti skirtų vaistų parinkimas, dozavimas, derinimas. Sugebėjimas atpažinti galimas vaistų nepageidaujamas reakcijas, jų koregavimas. Ilgalaikis epilepsijos gydymas, reabilitacijos (tame tarpe kognityvinės) ir prevencijos priemonės.

Rekomenduojama literatūra:

1. Clinical neuropsychology: a practical guide to assessment and management for clinicians. Ed. L.H.Goldstein and J.E.McNeil. John Wiley & Sons Ltd., 2004.
2. Electroencephalography. Basic principles, clinical applications, and related fields. E.Niedermeyer, F.L. Da Silva. 5th ed. Lippincot Williams&Wilkins, 2004.
3. Klinikinė neurologija. Red. V.Budrys. 2-as leid. Vilnius, Vaistų žinios, 2009.
4. Adams and Victor's Principles of Neurology. A.H.Ropper, R.H.Brown. 9th ed. McGraw-Hill Professional, 2009.
5. Neurology: A Queen Square textbook. Ed. C.Clarke, R.Howard, M.Rossor and S.Shorvon. 1st ed. Blackwell Publishing Ltd., 2009.
6. Epileptic syndromes in infancy, childhood and adolescence. M.Bureau, P.Genton, C.Dravet, A.V. Delgado-Escueta, C.A. Tassinari, P.Wolf. 5th ed. John Libbey Eurotext, 2012.
7. Epileptic syndromes in infancy, childhood and adolescence. M.Bureau, P.Genton, C.Dravet, A.V.Delgado-Escueta, C.A.Tassinari, P.Wolf. 5th ed. John Libbey Eurotext, 2012.
8. Wyllie's treatment of epilepsy. E.Wyllie. 6th ed. Wolters Kluwer, 2015.
9. Epilepsy. R.A.Gross, J.W.Mink. Ed. J.W.Miller and H.P.Goodkin, Wiley Blackwell, 2014.
10. Continuum - Lifelong Learning in Neurology 2016; 22(1 Epilepsy).
11. Scheffer IE, French J, Hirsch E, et al. Classification of the epilepsies: New concepts for discussion and debate —Special report of the ILAE Classification Task Force of the Commission for Classification and Terminology. Epilepsia Open 2016; **(*) :1–8. doi: 10.1002/epi4
12. Scheffer IE, Berkovic SF, Capovilla G, et al. The Organization of the Epilepsies: Report of the ILAE Commission on Classification and Terminology. <http://www.ilae.org/visitors/centre/documents/ClassRoadmap-Supplement-Scheffer2016.pdf>

13. Fisher RS, Cross JH, French J, et al. Operational classification of seizure types by the International League Against Epilepsy. <http://www.ilae.org/visitors/centre/documents/ClassificationSeizureILAE-2016.pdf>

Konsultuojantys dėstytojai:

1. Rūta Mameniškienė (doc. dr.):

- 1. Mameniskiė R**, Jatuzis D, Kaubrys G, Budrys V. The decay of memory between delayed and long-term recall in patients with temporal lobe epilepsy. *Epilepsy Behav* 2006;8(1):278-88.
- 2. Mameniškienė R**, Rimšienė J, Purnaitė R. Cognitive changes in people with temporal lobe epilepsy over a 13-year period. *Epilepsy Behav* 2016; 63:89-97.
- 3. Mameniškienė R**, Karmonaitė I, Zagorskis R. The burden of headache in people with epilepsy. *Seizure* 2016;41:120-6.
- Beniczky S, Neufeld M, Diehl B, Dobesberger J, Trinka E, **Mameniskiė R**, Rheims S, Gil-Nagel A, Craiu D, Pressler R, Krysl D, Lebedinsky A, Tassi L, Rubboli G, Ryvlin P. Testing patients during seizures: A European consensus procedure developed by a joint taskforce of the ILAE - Commission on European Affairs and the European Epilepsy Monitoring Unit Association. *Epilepsia* 2016;57(9):1363-8.
- Lunardi MS, Lin K, **Mameniškienė R**, Beniczky S, Bogacz A, Braga P, Guaraha MS, Yacubian EM, Samaitienė R, Baykan B, Hummel T, Wolf P. Olfactory stimulation induces delayed responses in epilepsy. *Epilepsy Behav* 2016;61:90-6.
- Ben-Menachem E, **Mameniškienė R**, Quarato PP, Klein P, Gamage J, Schiemann J, Johnson ME, Whitesides J, McDonough B, Eckhardt K. Efficacy and safety of brivaracetam for partial-onset seizures in 3 pooled clinical studies. *Neurology* 2016;87(3):314-23.
- Kobulashvili T, Höfler J, Dobesberger J, Ernst F, Ryvlin P, Cross JH, Braun K, Dimova P, Francione S, Hecimovic H, Helmstaedter C, Kimiskidis VK, Lossius MI, Malmgren K, Marusic P, Steinhoff BJ, Boon P, Craiu D, Delanty N, Fabo D, Gil-Nagel A, Guekht A, Hirsch E, Kalviainen R, **Mameniskiė R**, Özkara Ç, Seck M, Rubboli G, Krsek P, Rheims S, Trinka E. Current practices in long-term video-EEG monitoring services: A survey among partners of the E-PILEPSY pilot network of reference for refractory epilepsy and epilepsy surgery. *Seizure* 2016;38:38-45.

2. Dalius Jatuzis (prof. dr.):

- Mameniskiė R, **Jatuzis D**, Kaubrys G, Budrys V. The decay of memory between delayed and long-term recall in patients with temporal lobe epilepsy. *Epilepsy & Behavior* 2006;8(1):278-88.
- Ben-Menachem E, Biton V, **Jatuzis D**, Abou-Khalil B, Doty P, Rudd GD. Efficacy and safety of oral lacosamide as adjunctive therapy in adults with partial-onset seizures. *Epilepsia* 2007;48 (7):1308-17.
- Sandset EC, Bath PM, Boysen G, **Jatuzis D**, et al. The angiotensin-receptor blocker candesartan for treatment of acute stroke (SCAST): a randomised, placebo-controlled, double-blind trial. *Lancet* 2011;377(9767):741-50.
- Knoknerienė O, Taroza S, **Jatuzis D**. Ūminį galvos smegenų infarktą imituojantys susirgimai – iššūkis skubios pagalbos skyriuje dirbančiam neurologui. *Neurologijos seminarai* 2013;17(56):161-5.
- Karlinski M, Kobayashi A, Czlonkowska A, Mikulik R, Vaclavik D, Brozman M, Svigelj V, Csiba L, Fekete K, Kőrv J, Demarin V, Vilionskis A, **Jatuzis D**,

Krespi Y, Ahmed N, Wahlgren N; Safe Implementation of Treatments in Stroke–Eastern Europe (SITS-EAST) Investigators. Role of preexisting disability in patients treated with intravenous thrombolysis for ischemic stroke. *Stroke* 2014;45(3):770-5.

6. **Jatuzis D.** Ongoing discussions on reliability of diagnosis of transient ischemic attack. *Neuroepidemiology* 2015;45(2):111-2.

7. Tsiygoulis G, Kadlecová P, Kobayashi A, Czlonkowska A, Brozman M, Švigelj V, Csiba L, Kõrv J, Demarin V, Vilionskis A, **Jatuzis D**, Katsanos AH, Rudolf J, Krespi Y, Mikulik R. Safety of statin pretreatment in intravenous thrombolysis for acute ischemic stroke. *Stroke* 2015;46(9):2681-4.

Vilniaus universiteto Medicinos, Odontologijos ir Visuomenės sveikatos kryptių mokslo doktorantūros komitetų ir Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Mokslo komiteto teikimu patvirtinta Medicinos fakulteto Taryboje 2016-10-18 d. protokolo Nr. (1.1.)-150000-TP-7(618)

Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Dekanas Prof. dr. (HP) Algirdas Utkus: